

FI lausuntopyyntö VV

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Varkauden kaupungin hallitus	Seppo Lehto	Hannu Tsupari	27.3.2017	Varkauden kaupungin hallitus

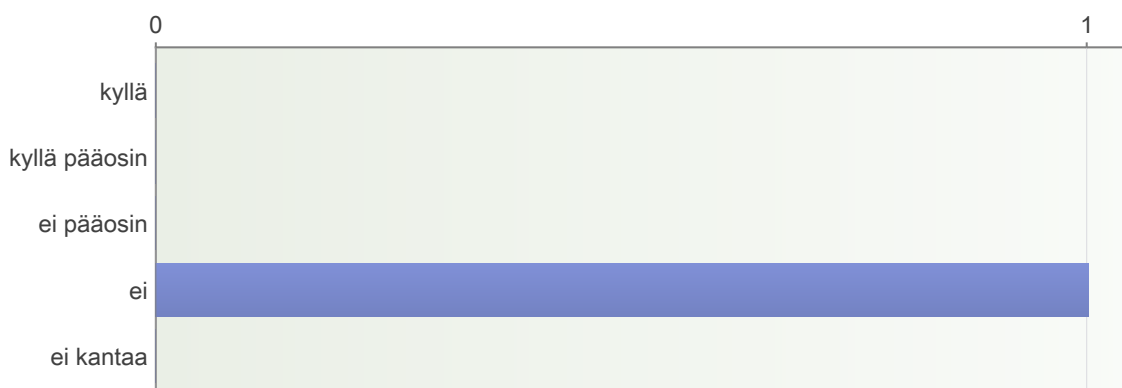
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamallissa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien laaja-alaisten integroitujen palveluiden ja oikea-aikaisten interventioiden implementoiminen tulee olemaan hankalampaa, kuin nykyisessä mallissa, jossa sote-palvelutuotannon lisäksi terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuu on samalla organisaatiolla (kunta).

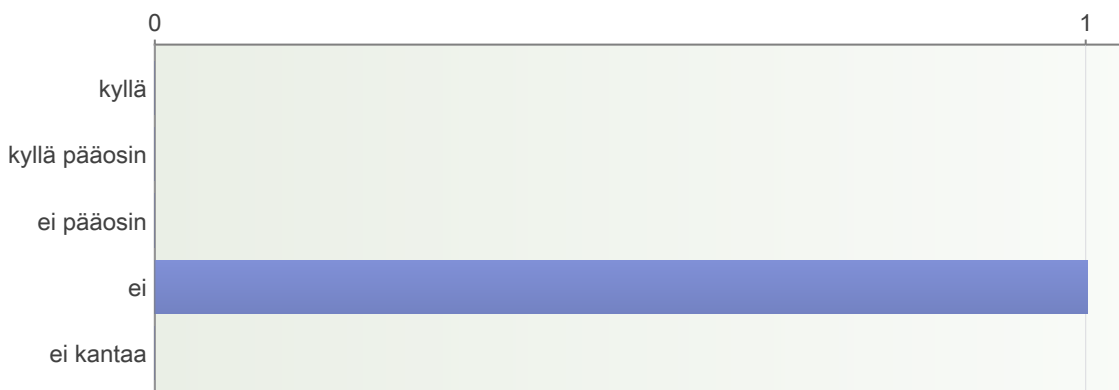
Potilaan ja asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä valinnanvapautta korostavassa mallissa terveys- ja hyvinvointierojen näkökulmasta ongelmaksi muodostuu myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kyky ja tahto tehdä itselleen edullisia ratkaisuja. Nähtäväksi jää voidaanko tähän riittävästi vaikuttaa tuetun päätöksenteon keinoin.

Iso huoli on, miten sairauksien ehkäisy, terveyden hyvinvoinnin edistäminen tulevat toteutumaan vastuun näistä pääosin jäädessä kunnille? Niissä kunnissa, joissa sosioekonomiset erot ovat suuret, on jo nyt ongelmia sairauksien ehkäisyssä sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Uhkana on, että tilanne näiltä osin jopa huononee.

Työterveyshuolto on jätetty nykyisen uudistuksen ulkopuolelle. Työterveyshuolto tulisi sisällyttää sote-keskusten palveluvalikoimaan.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

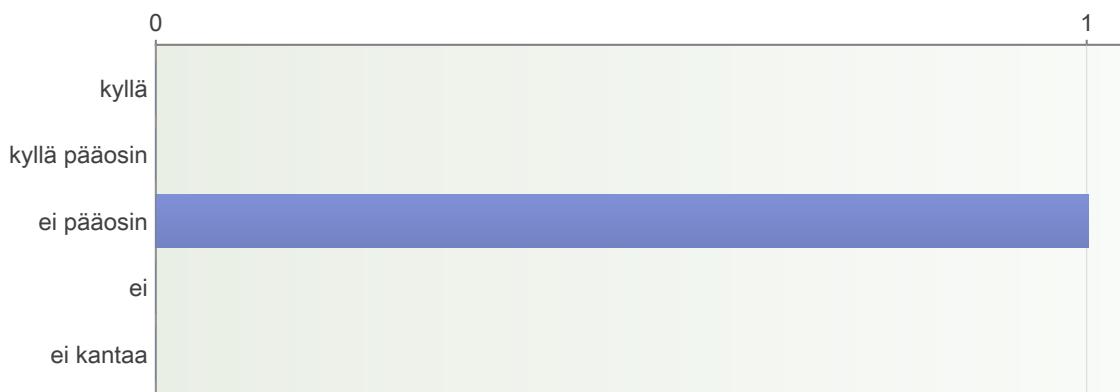
Vastaajien määrä: 1

- Esitetty valinnanvapausmalli on liian monimutkainen. Toiseksi se koskee ainoastaan niitä alueita, joissa on useita palveluntuottajia. Kolmanneksi, valinnanvapaus koskee vai osaa Sote-palveluista.

Muuta: 16 § 4. momentin rajoitus, jonka mukaan asiakas voi tehdä uuden suoran valinnan aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä tai perustellusta hakemuksesta maakunnan luvalla useammin, on epätarkoituksenmukainen asiakkaan vaikutusmahdollisuuksien ja aseman näkökulmasta sekä jäykistää markkinoita ja rajoittaa kilpailua. Katsomme, että uusi valinta tulisi voida tehdä vähintään kuuden (6) kuukauden välein ilman, että asiakkaan tulee erikseen hakea oikeutta maakunnalta. Lisäksi katsomme, että perusteltu hakemus maakunnalle oikeudesta vaihtaa säädettyä useammin tulisi tehdä mahdollisimman helpoksi ja säätää jo laissa, että hakemus voidaan tehdä sähköisesti 66 §:n tarkoittamia tiedonhallintapalveluja käyttäen ja se tulee käsitellä viivytyksettä.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaikki asiakkaat eivät ole itsenäisesti kykeneviä arvioimaan ja valitsemaan tilanteeseensa sopivaa palvelua ja järjestelmän moniportaisuus saattaa lisätä tällaisten henkilöiden määrää.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

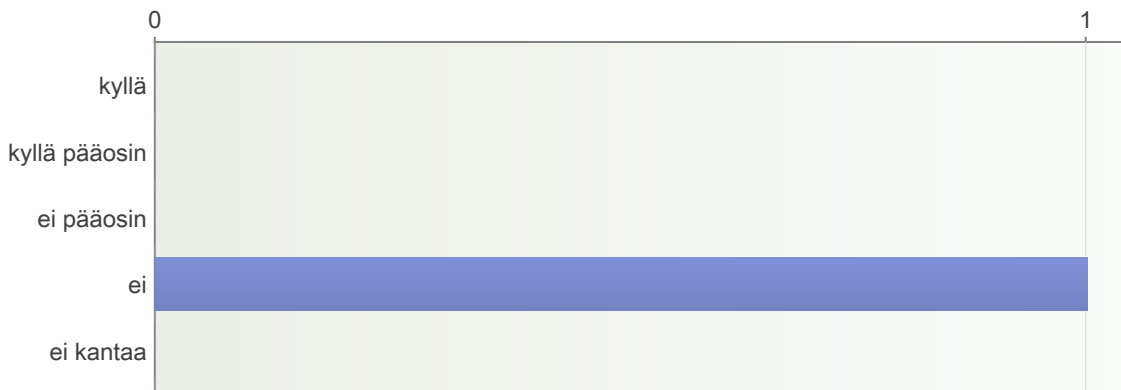
- Asiakkaalla on esityksessä lakiin kirjoitettu oikeus ja mahdollisuus saada yhteensovitettuja palveluita, mutta sen tosiasiallinen toteutuminen monituottajamallissa on epävarmaa ja näkemyksemme mukaan esitetyssä mallissa yhteensovittaminen on oleellisesti vaikeampaa ja kalliimpaa, kuin nykyisessä toimintaympäristössä. Eniten yhteensovitetuista laaja-alaisista palveluista hyötyvät lapsiperheet, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat sekä työttömät, joiden hyvinvoinnin ongelmat ovat sekä sosiaalisia että terveydellisiä, ja joiden kyky tunnistaa oma palvelutarpeensa on usein heikko. Näin ollen asiaa ei voida tarkastella yksinomaan siitä näkökulmasta, onko asiakkaalla mahdollisuus halutessaan saada laaja-alaisia yhteensovitettuja palveluita, vaan miten kyseiset asiakkaat tunnistetaan ja saadaan yhteensovitetujen palveluiden piiriin myös silloin, kun heillä itsellään ei ole kykyä tunnistaa tarvetta tai hakeutua palveluihin. Asiakkaiden oma-aloitteisuuden korostuminen ilmenee muun ohella esimerkiksi 42 §:n 6. momentissa, jonka mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on ohjattava asiakasta hakeutumaan palvelutarpeen arviointiin maakunnan liikelaitokseen; se hakeutuuko asiakas ikinä palvelutarpeen arviointiin, jää asiakkaan aktiivisuuden varaan ja tulee riippumaan myös voimakkaasti siitä miten helposti tai vaikeasti palvelutarpeen arviointipalvelu liikelaitoksessa on saatavissa ja saavutettavissa kussakin maakunnassa.

Edellä olevia suuria ongelmia on erittäin vaikea, jopa mahdotonta lakia muuttamalla/täydentämällä korjata. Onkin parasta yrittää korjata asia muodostamalla rakenne sellaiseksi, joka varmistaa hyvän pyrkimyksen laaja-alaisen palveluiden yhteensovittamisesta asiakkaasta tai tuottajasta riippumatta .

Oikeus ja mahdollisuus saada yhteensovitettuja palveluita toteutuu tosiasiallisesti varmimmin siirryttäessä, tarvittaessa lyhyen 1-2 vuoden siirtymäajan puitteissa yhdellä kertaa, mahdollisimman laajan avohoidon ja -huollon palveluvalikoiman sote-keskuksiin. Laajoissa Sote-keskuksissa tulisi olla suoran valinnan piirissä olevien palvelujen lisäksi olennaiset lasten, - nuorten ja perheiden (perhekeskus), soveltuva erikoissairaanhoidon vuodeosasto (ikäntyvä väestö, pitkät välimatkat), erikoissairaanhoidon poliklinikkatoiminta sekä ikääntyvien palvelut. Sosiaalinen tuki. Maakunnan liikelaitoksen omaksi tuotannoksi jäisi tässä mallissa lähinnä vain vaativaa sairaalaolosuhteita edellyttävä erityistason terveydenhuolto sekä sosiaalihuollon varsinaiset viranomaistehtävät, kuten lastensuojelupäätökset ja sosiaalihuollon etuuskäsittelytyyppiset ratkaisut.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

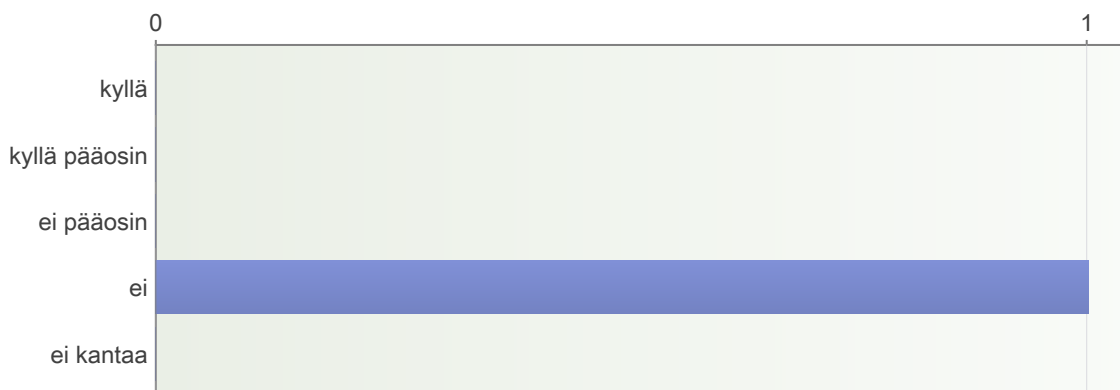
Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten kasvun taittuminen edellyttää erikoissairaanhoidon hajauttamista soveltuvin osin Sote-keskuksiin, erikoissairaanhoidon rakenteiden uudelleen tarkastelua ja yliopistosairaaloiden työnjaon tarkkaa selvittämistä. Nykymuotoisella päivystysasetuksella ja erikoissairaanhoidon keskittämissetuksella on todennäköisesti taas kustannuksia lisäävä vaikutus. Molemmat johtavat siihen, että yksityinen leikkaustoiminta ajetaan alas. Tämä johtaa taas kilpailun puuttumiseen ja kustannusten nousuun. Kannustava taloudellinen tuki, kertoimet ja mittaristo tarvitaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikuttavuuden parantamiseksi koskien koko maakuntayhteisöä (maakunta, tuottajat, kunnat, yritykset, järjestöt, kansalaiset). Varminta olisi ollut sisällyttää terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy osaksi Sotea.

Uudistukseen liittyy väistämättä huomattavia siirtymävaiheen kustannuksia ainakin vuoteen 2021 saakka. Nämä kustannukset liittyvät paitsi suoraan muutoksen valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvään työhön, myös ICT-investointeihin sekä nykyisen julkisen palvelutuotannon resurssien (henkilöstö, tilat, koneet ja laitteet) sopeuttamiseen vastaamaan supistunutta toimintaa. Lisäksi mikäli vuonna 2019 joissakin maakunnissa ajaudutaan hallitsemattomaan tilanteeseen perustason palveluissa, kasvavat päivystyksen ja muiden kalliiden erityispalveluiden käyttö nopeasti aiheuttaen merkittäviä lisäkustannuksia.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

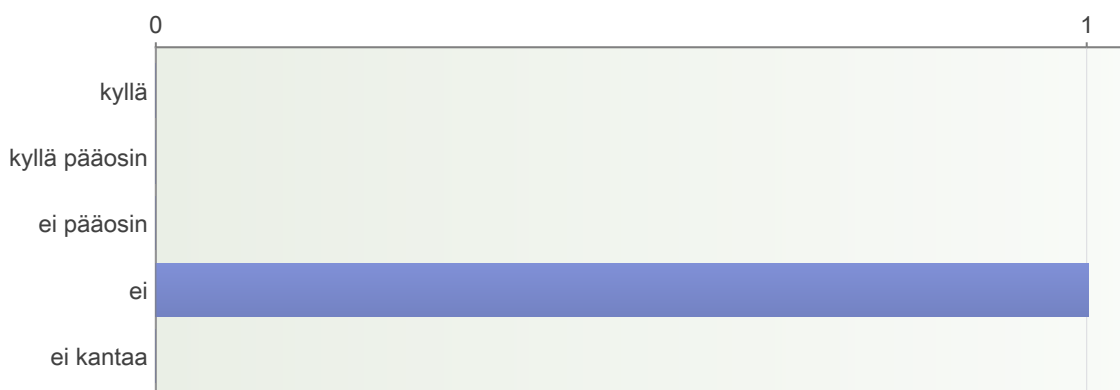
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Demokratia ja kansanvaltaisuus mallissa rakentuu maakunnallisen vaaleilla valitun maakuntavaltuuston varaan. Laissa olevat säännökset palvelujen järjestämistavoista kaventavat merkittävästi maakunnan mahdollisuuksia käyttää itsehallinnollista päätösvaltaa eivätkä anna järjestäjälle tarvittavaa liikkumavaraa palvelujen toteuttamiseen.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

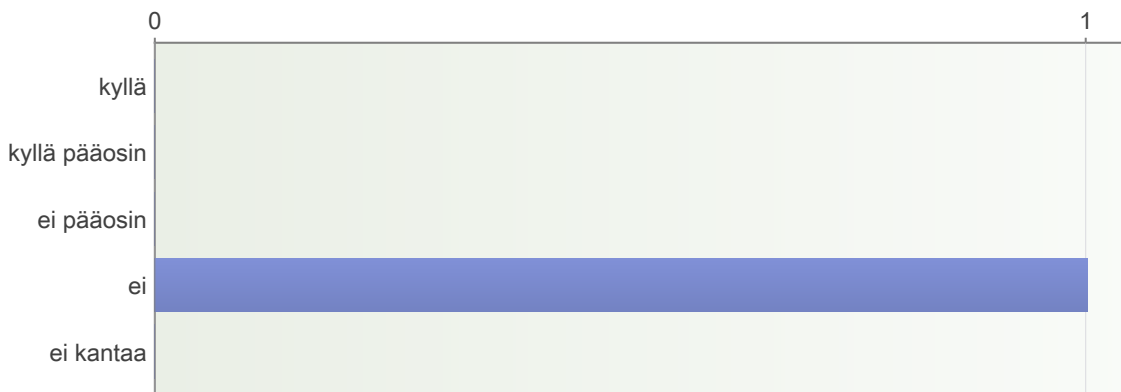
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Korvausmallilla on suurin merkitys tuottajan motivaatioon pyrkiä parantamaan palveluja.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuuista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

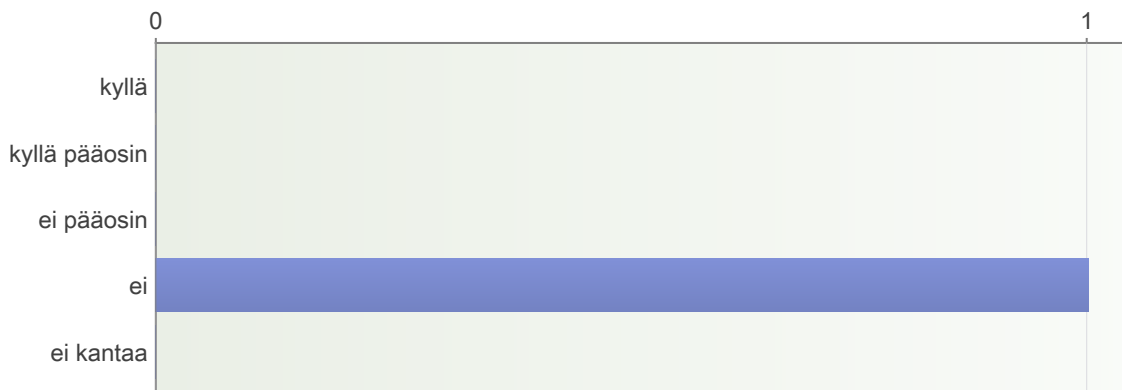
- Laissa olisi määriteltävä yksityiskohtaisesti ne palvelut ja niiden sisältö, jotka rajataan kuuluvaksi suoran valinnan piiriin. Kansalaisten yhdenvertaisuuden, palveluntuottajien ja valtakunnallisen vertailun vuoksi maakuntien välillä ei voi olla suuria eroja suoran valinnan piiriin kuuluvien palveluiden sisällössä.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

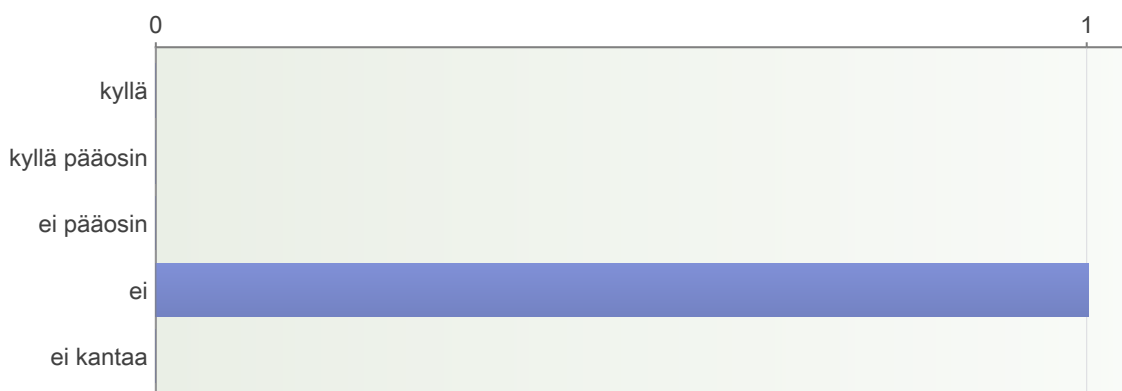
Vastaajien määrä: 1

-

Maakunnalla ei ole suoria ohjaus- eikä vaikutusmahdollisuuksia maksusetelipalvelun tuottajaan. Tämä on suuri ongelma.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

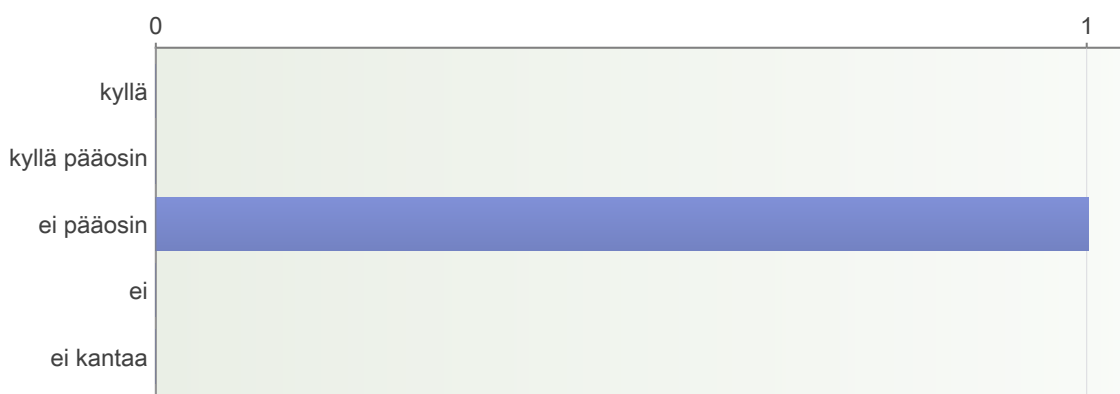
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksilla tulee olla itsenäinen valta ja vastuu määrittellä ja sopia ottaako se maksusetelin käyttöön ja mitkä toimijat se hyväksyy kumppanuustuottajiksi ko. palveluissa. Näin siksi, että sote-keskuksen tulee kantaa vastuu asiakkaan/potilaan palveluiden kokonaisuudesta, muiden palvelutuottajien toiminta mukaan lukien, myös mahdollisia potilasvahinkoja, hoitovirheitä ja korvausvastuita koskien. Tämä on edellytys myös sille, että Sote-keskus voi toimia järkevästi myös taloudellisessa mielessä.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksuseteli toimii optimaalisesti silloin kun on useita palvelutuottajia ja asiakkaalla on kyky valita palvelutuottajansa. Valintansa tueksi asiakas tarvitsee vertailutietoa eri tuottajien väliltä. Maksusetelin käyttöönoton myötä tulisikin tehdä jatkuvaa kansallista laatuvertailua eri palveluntuottajien välillä. Asiakkaalla taas tulisi olla helposti saatavissa tieto em. laatuvertailun tuloksista valitessaan palveluntuottajaansa.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

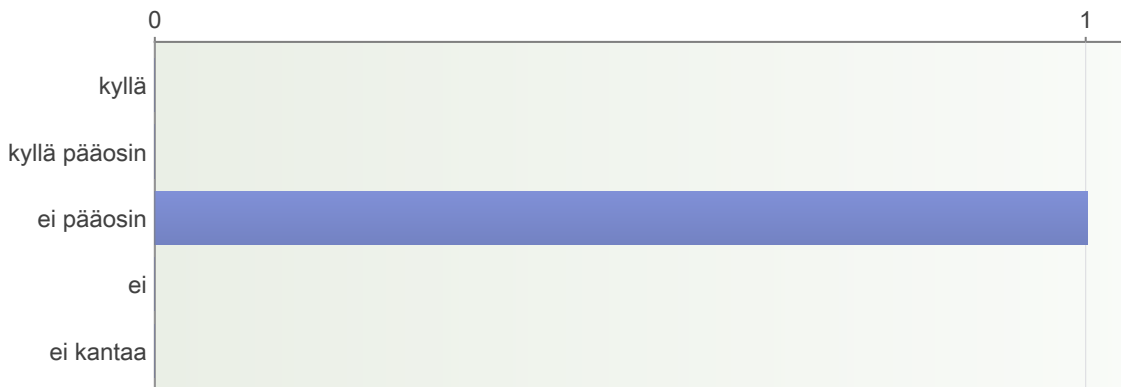
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalle annettava riittävä tieto takaa mahdollisuuden tehdä valinta edellyttäen, että asiakkaalla on kyky tehdä hänelle paras valinta.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

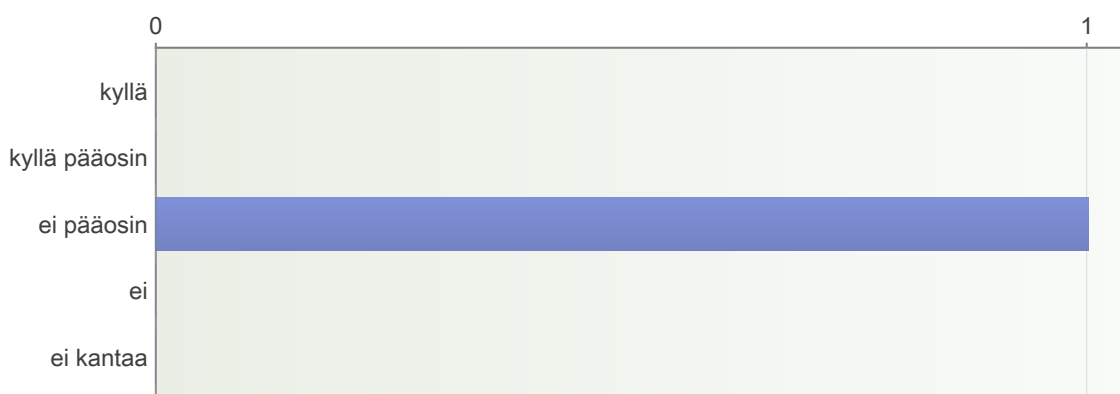
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitokseen tulisi keskittää ainoastaan vaativat erityistason palvelut. Muut Sote-palvelut mukaan lukien peruserikoissairaanhoidon voitaisiin koota suoran valinnan piirissä oleviin Sote-keskuksiin. Vähintään 15-20% kokonaiskustannuksista olisi täten toteutettava asiakassetelillä. Tämä tuotantotapa turvaisi asiakkaiden aidon valinnanvapauden ja toisi kustannussäästöjä.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

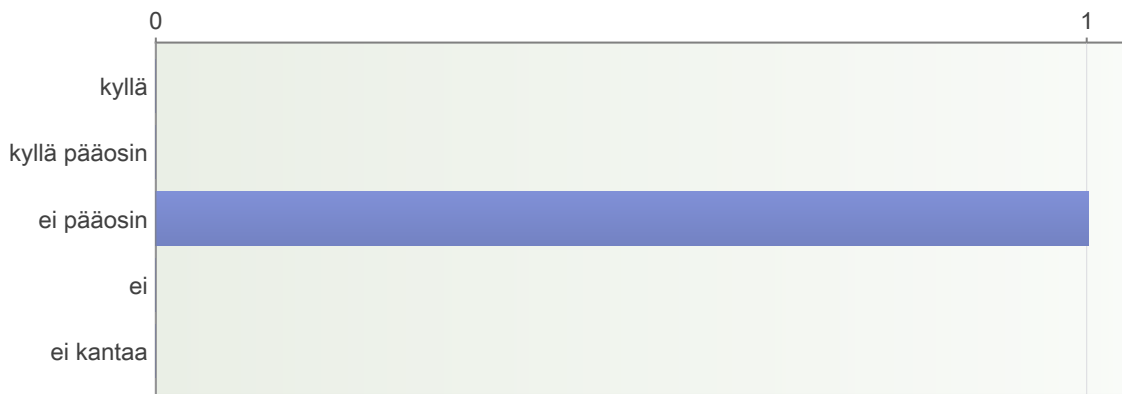
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 21 §:ssä säädetään, että maakunta päättää ne palvelut joiden järjestämisessä on käytettävä asiakasseteliä. Liikelaitos ei kuitenkaan itse voi tuottaa asiakassetelillä tuotettavia palveluita. Asiakkaalle ei tulisi antaa oikeutta kieltäytyä asiakassetelistä, koska maakunta joutuisi ylläpitämään sekä yhtiömuotoista palvelutuotantoa setelin ottaneita että liikelaitospohjaista tai ostopalvelutuotantoa setelistä kieltäytyneitä varten.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

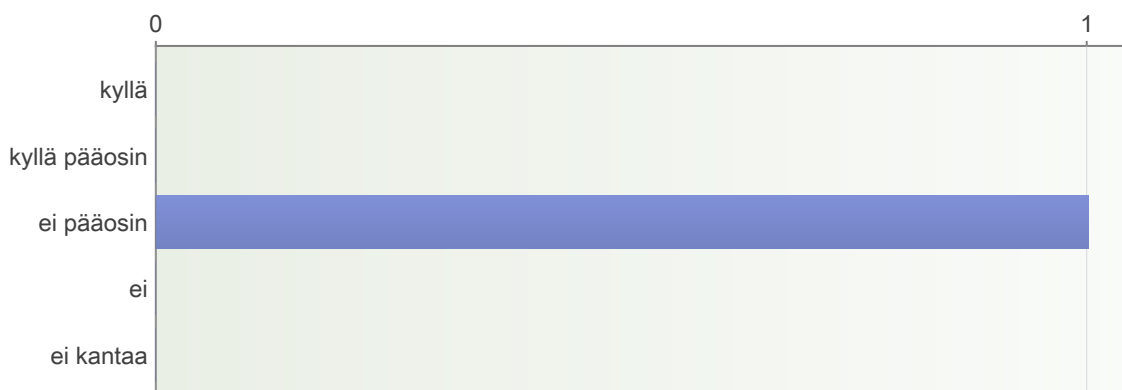
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan tulee voida päättää palvelukohtaisesti ottaako se joissakin palveluissa asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin käyttöön. Kiinnitämme lisäksi huomiota esityksen perusteluosaan, jossa todetaan: ”Vähimmäistasona on, että 15 prosenttia näiden palveluiden (määritelty aikaisemmassa lauseessa) kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä”. Vähimmäistason prosentuaalista määritelmää voidaan pitää siinä määrin merkittävänä, että näkisimme tarkoituksenmukaiseksi säätää siitä laissa.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

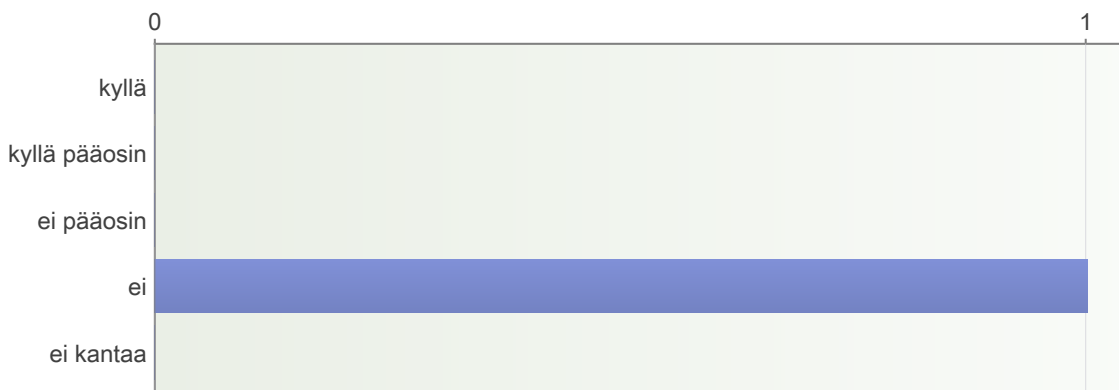
Vastaajien määrä: 1

- Edellytyksenä henkilökohtaiselle budjetoinnille on laaja-alainen ja pitkäkestoinen avun ja tuen tarve. Asiakkaalta henkilökohtaisen budjetin käyttöön ottaminen ja soveltaminen edellyttää omaa kykyä arvioida missä palveluissa tai palvelukokonaisuuksissa henkilökohtainen budjetti on järkevä ja sovelias vaihtoehto. Asiakkaan näkökulmasta olennaista on, että budjetti on riittävä. Kiinnitämme kuitenkin huomiota henkilökohtaisen budjetin osalta siihen, että erikseen säätämällä tulisi varmistaa, että omaishoito säilyy yhtenä palvelutuotantotapana

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

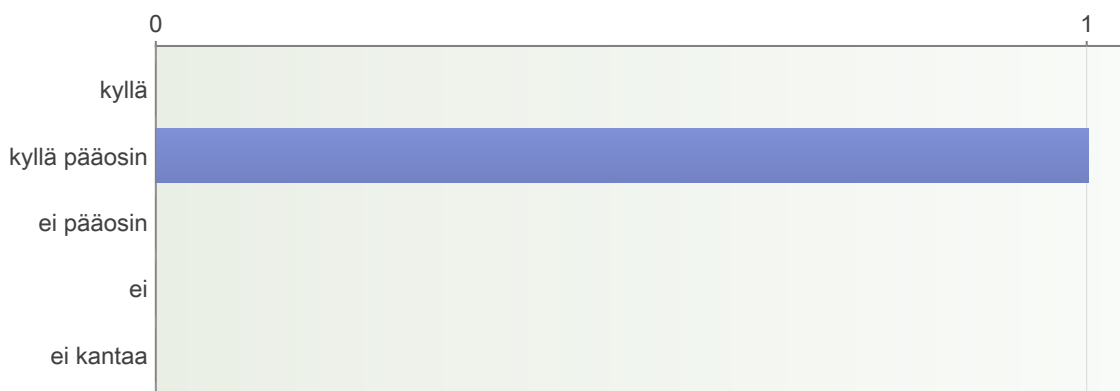
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Emme pidä tarkoituksenmukaisena, että asiasta säädettäisiin potilaslaissa sekä asiakaslaissa esitetyllä tavalla ja että päätöksenteossa tukevan henkilön määrääminen annettaisiin maakunnan tehtäväksi. Katsomme, että potilas- ja asiakaslaissa on jo riittävät säädökset potilaan ja asiakkaan itsemääräämisoikeudesta sekä toiminnasta niissä erityistilanteissa, joissa täysi-ikäinen henkilö ei mielenterveydenhäiriön, kehitysvammaisuuden tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi pysty päättämään, sekä määräyksen potilas- ja sosiaaliasiamesimestä, jonka tehtävänä on neuvoa potilasta ja asiakasta hänen oikeuksiensa edistämiseksi ja toteuttamiseksi. Holhousviranomaisena Suomessa toimii maistraatti ja pidämme ehdotettua sääntelyä päällekkäisenä ja tulkinnanvaraisena suhteessa holhoustoimilakiin.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Akkreditoinnin kriteerien tulee olla yhteneviä ja oikein kohdennettuja koko maassa. Tehtävä on varsin haastava eikä sitä todennäköisesti pystytä suunnitellussa aikataulussa tekemään

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

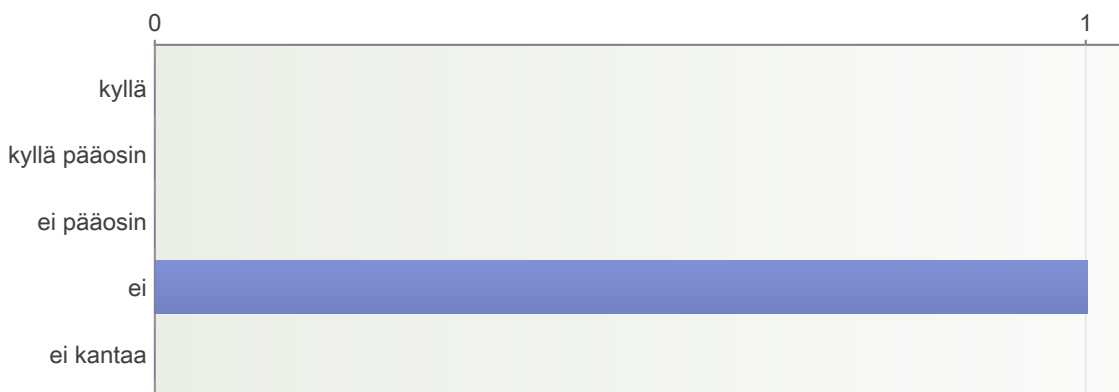
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 39 §:n 2. momentissa säädetään maakunnan oikeudesta irtisanoa sopimus, mikäli palvelun tuottaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta lakisääteisiä velvoitteita tai 36 §:n mukaisen sopimuksen ehtoja, eikä ole korjannut puutteita. Näkemyksemme mukaan vaatimus virheen toistuvuudesta on ongelmallinen ja lakia tulisi tarkentaa siten, että mikäli velvoitteiden rikkominen on ollut vakava, irtisanomisen olisi oltava mahdollista myös yksittäisen laiminlyönnin tapauksessa. Samoin tietyissä tilanteissa, joissa laiminlyönti on ollut vakava tai palveluntuottajalle on annettu jo määräaika korjata puutteet, tulisi sopimus voida irtisanoa välittömien seurauksien tiedoksisaannista. Kynnyksen irtisanomiseen yksittäisestä laiminlyönnistä tai välittömien seurauksien ilman irtisanomisaikaa tulee olla korkea, mutta sen olisi oltava kuitenkin mahdollista.
39 §:n 4. momentin tarkoittamassa tilanteessa maakunnalla pitäisi olla oikeus vaatia palveluntuottajalta vahingonkorvausta aiheutuneista kustannuksista, mikäli irtisanominen tai purkaminen on johtunut palveluntuottajan laiminlyönneistä. Asiasta olisi selvintä säätää tässä yhteydessä.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

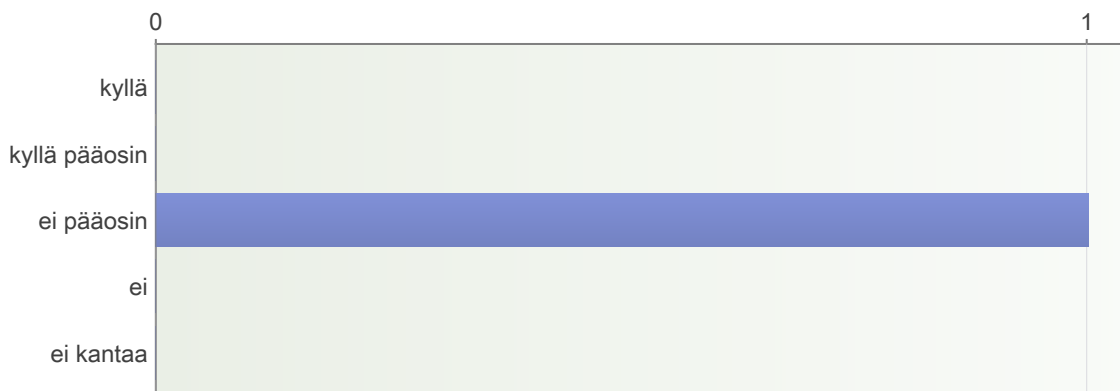
Vastaajien määrä: 1

- 40 §:ssä säädetään, että maakunnan liikelaitos ei voi itse tuottaa suoran valinnan palveluja eikä maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Suoran valinnan palvelujen ja maksusetelin osalta sääntely on tarkoituksenmukainen, mutta asiakassetelin osalta pidämme säädöstä erittäin epätarkoituksenmukaisena uudistuksen tavoitteiden kannalta.
Lain 21§:n asiakasseteliä koskeva sanamuoto tulisi muuttaa siten, että ”maakunta päättää ne palvelut, joiden järjestämisessä voidaan käyttää asiakasseteliä” ja 40 §:n yhtiöittämisvelvollisuutta koskevasta pykälästä maininta asiakassetelistä tulisi poistaa. Sitä onko maakunta käyttänyt riittävästi asiakasseteliä 21 §:n tarkoittamalla tavalla ja perusteluosan 15%:n vaatimus huomioiden, voitaisiin edelleen edellyttää ja toteutumista seurata jälkikäteen.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

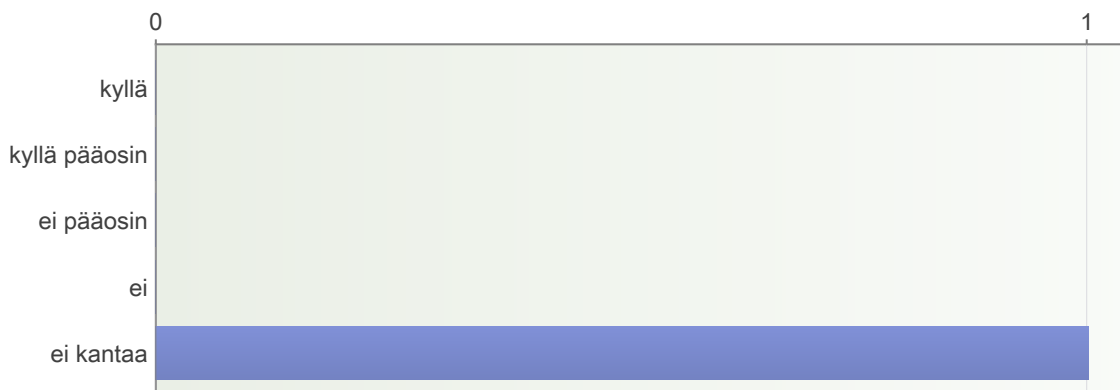
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pidämme erittäin tärkeänä, että suoran valinnan palveluntuottajalle maksettava korvauksesta 4/5 on kiinteää ns. kapitaatiokorvausta. Sote-keskuksille tulisi määrittää velvoittava minimitaso ja maksimitaso niiden oman palvelutuotannon osuudeksi koko sote-keskuksen palveluvalikoimasta. Näin mikään toimija ei voisi perustaa täysin maksusetelille tai alihankinnalle perustuvaa sote-keskustuotantoa ja toisaalta jäisi tilaa pienille yrityksille ja ammatinharjoittajille hakeutua kumppanuuteen sote-keskuksen kanssa. Sote-keskus kuitenkin vastaisi kokonaisuudesta.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

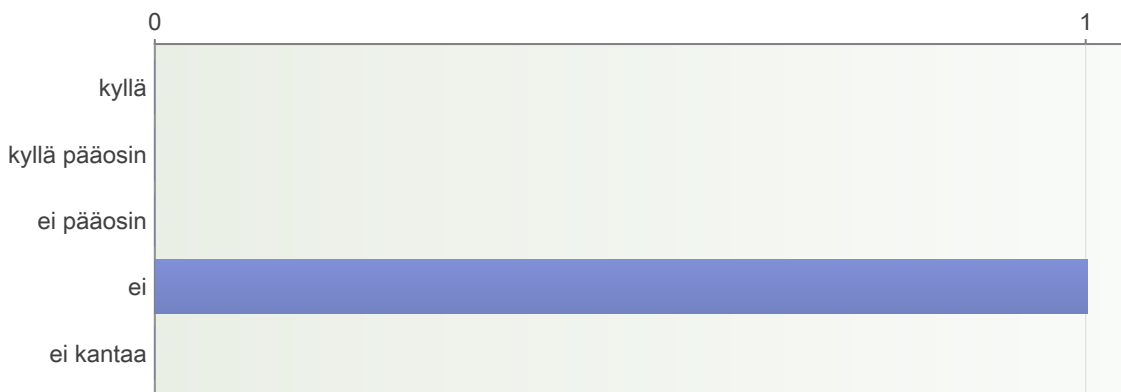
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset mahdollistavat erilaisten kannustinmallien kokeilun sekä maakunnan erityispiirteiden huomioimisen, mitä pidämme tärkeänä.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

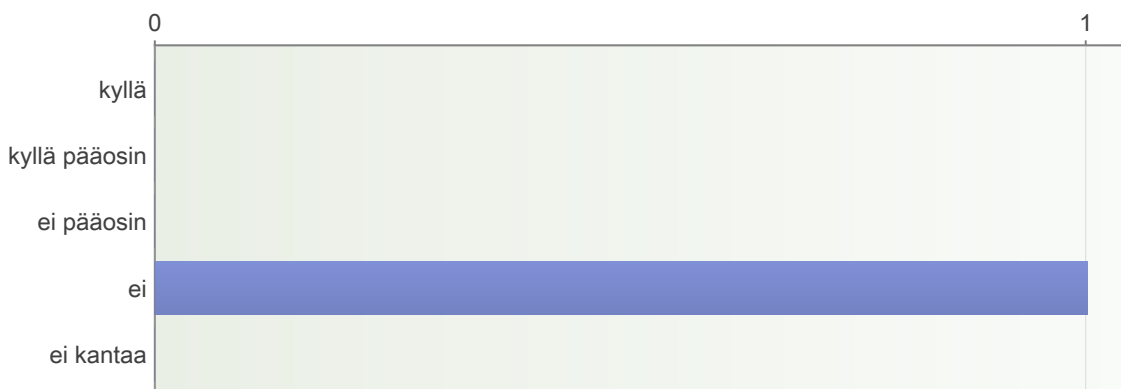
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On todennäköistä, että valinnanvapautta ei ole mahdollista toteuttaa esitetystä aikataulusta. Siirtymäajat ovat välttämättömiä ellei koko uudistusta lykätä 1-2 vuodella.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

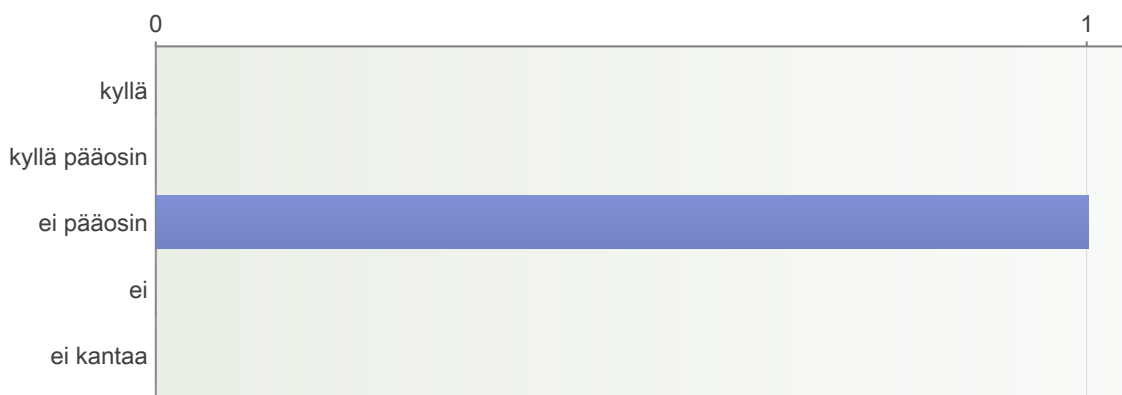
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö tässä muodossa voi kaventaa maakunnan mahdollisuuksia käyttää järjestämisvastuuseen liittyvää valtaa ja toteuttaa järjestämisvastuutaan.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

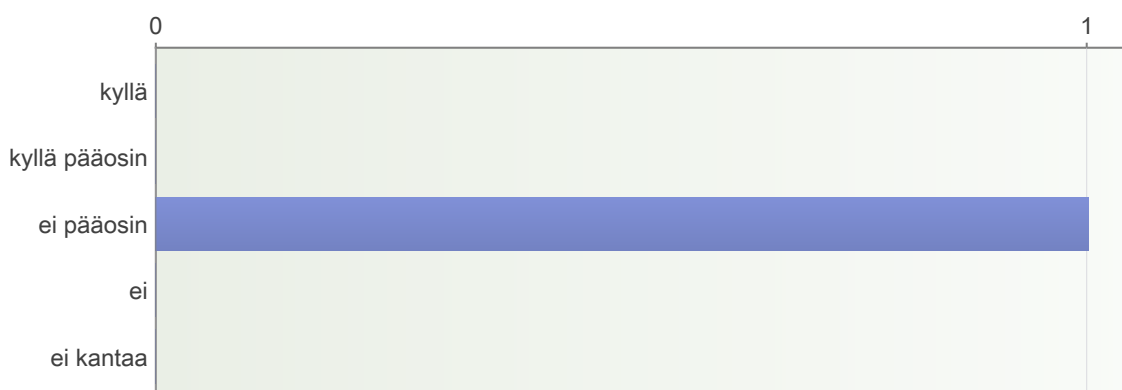
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riskinä on Sote-palvelujen tuottamisen keskittyminen muutamien isojen tuottajien varaan.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienille tuottajille markkinoille tulon kynnyksiä ovat tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen sekä moninaiset raportointivelvoitteet varsinkin, jos tuottajat eivät voi hyödyntää maakunnan tarjoamia yhteisiä tietojärjestelmiä. Riskinä on Sote-palvelujen tuottamisen keskittyminen muutamien isojen tuottajien varaan.

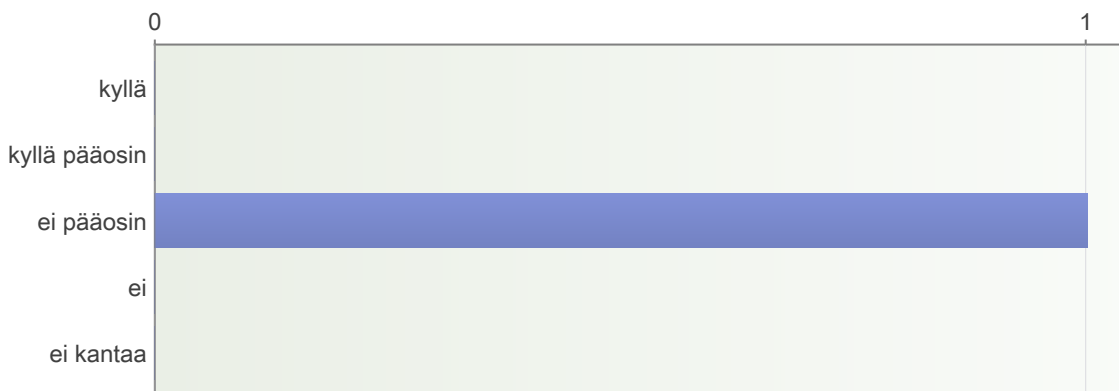
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Oikein toteutettuna lisääntyvä valinnanvapaus parantaa asiakkaan sitoutumista hoitoonsa ja parantaa siten vaikuttavuutta. Kääntöpuolena on, että asiakas saattaa valita itselleen mieluisia palveluita, jotka eivät kuitenkaan olisi hänen kohdallaan vaikuttavimpia. Kustannus-vaikuttavuutta tulee järjestävän erityisesti valvoa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

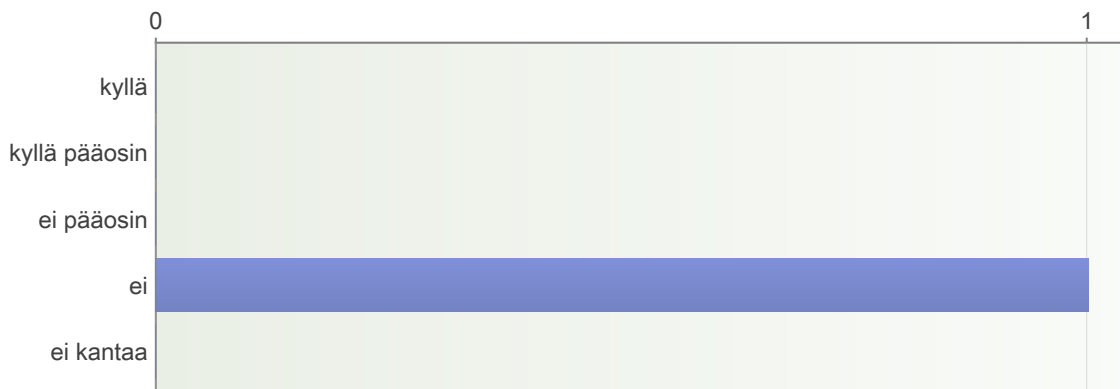
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon muuttuminen suoran valinnan palveluksi parantaa palvelujen saatavuutta, mikä on asiakkaan kannalta hyvä asia. Maantieteellinen keskittyminen näyttää kuitenkin ilmeiseltä eli alueellista tasa-arvoa uudistus ei ainakaan paranna.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Huomioiden uudistuksen poikkeuksellisen suuri merkitys, ei vaikutusarviointeja voida pitää riittävänä.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sote- ja maakuntauudistus ja siihen liittyvä valinnanvapauslainsäädäntö ovat maan historian suurin hallinnon ja toimintatapojen muutos, joka muuttaa peruuttamattomalla tavalla kuntien roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Uudistuksen merkittävin vaikutus kuntiin ja kuntayhtymiin on yhtiöittämisvelvoite. Maakunnat joutuvat valinnanvapauslainsäädännön vuoksi yhtiöittämään suuren osan toiminnastaan (30-40 %). Maakuntien itsehallinto kaventuu edelleen, kun maakunnat esityksen mukaan veloitettaisiin järjestämään merkittävä osa palveluista käyttäen tiettyjä valinnanvapauden instrumentteja.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- -

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen 21 § tulisi muuttaa muotoon: "Maakunta päättää ne muut kuin suoran valinnan palveluihin kuuluvat sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä voidaan käyttää asiakasseteliä"